

Uitvoeringsplan Interne Controle onderdeel team Ondersteuning Werk 2021

Om de interne controle goed uit te kunnen voeren, maken we gebruik van een gemeentebreed controleplan. Dit uitvoeringsplan is daar een uitwerking van en heeft betrekking op de taken/processen binnen het team Ondersteuning Werk. Het is de basis voor de toets op rechtmatigheid voor 2021 die door de accountant bij de jaarrekeningcontrole wordt uitgevoerd. Om een uitspraak over rechtmatigheid te kunnen doen, moet van de relevante processen beoordeeld worden of de werkzaamheden conform de relevante wet- en regelgeving zijn uitgevoerd. De relevante wet- en regelgeving is vastgelegd in het normenkader. Dit normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd. Hiervoor wordt verwezen naar het Interne Controle Plan 2021, bijlage 4.

1. Aanpak interne controle

Bij de bepaling welke interne controles worden uitgevoerd, wordt in principe aansluiting gezocht bij het financieel belang. De processen die relevant zijn voor de interne controle worden geselecteerd op basis van de financiële geldstromen (significante processen). De processen die in het kader van dit uitvoeringsplan onderworpen worden aan een interne controle zijn:

1. Lonen wsw en nieuw beschut
2. Opbrengsten beschut
3. Opbrengsten individuele detacheringen
4. Opbrengsten buitendienst
5. Subsidieverstrekingen – Begeleid werken
6. Subsidies- Loonkostensubsidie en begeleidingsgelden
7. Financiën : deelprocessen:
 - a) Parafencontrole betalingen
 - b) Memoriaal boekingen
 - c) Tussenrekeningen
 - d) Crediteurenstamgegevens
 - e) Verwerking in gemeentelijke administratie

Per proces wordt onder meer aangegeven welke controles (minimaal) uitgevoerd moeten worden om een goede beheersing te waarborgen.

Met interne controle wordt vastgesteld dat processen worden uitgevoerd in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving. De meeste controles vinden normaliter plaats aan de hand van lijncontroles en systeemtesten. Dit zijn willekeurige deelwaarnemingen waarbij gekeken wordt of de administratieve organisatie en interne beheersmaatregelen bestaan en werken zoals in opzet is aangegeven.

Lijncontroles: bij een lijncontrole wordt het gehele proces van begin tot eind doorlopen. Zo wordt bijvoorbeeld een loonkostensubsidieaanvraag gevolgd tot aan toekenning, betaling en vaststelling.

Systeemtesten: bij een systeemtest wordt een specifieke handeling uit het proces onderzocht. Bijvoorbeeld een controle waarin alleen gekeken wordt naar de juiste autorisatie.

Het uitvoeren van lijncontroles en systeemtesten vindt normaliter periodiek achteraf plaats (de handelingen dienen al te hebben plaatsgevonden). Dit uitvoeringsplan is tot stand gekomen in januari 2021, met het idee om per kwartaal de IC 2021 uit te voeren. Hierdoor zijn periodieke controles in de lijn eigenlijk niet meer aan de orde. Voor de omvang van de uit te voeren controles (zogenoemde deelwaarnemingen) worden vaste aantallen genomen.

De interne controle voor 2021 vindt periodiek plaats op vaste tijdstippen, te weten:

1. Kwartaal lijncontroles/systeemtesten (juistheidscontrole), periode januari t/m maart, april t/m juni, juli t/m september en oktober t/m december.
2. Kwartaal controle voor HRM controles ,aansluiting EXACT (subadministratie) met Civision en zichtbaar vastleggen (volledigheidscontrole).

De externe controle door de accountant vindt plaats met de interim controle en controle bij de jaarrekening.

Foutenevaluatie bij de controles

Als er fouten worden geconstateerd dient eerst te worden vastgesteld of het financiële fouten of niet-financiële fouten betreffen. Niet financiële fouten zijn wel aandachtspunten voor de AO/IC en worden gerapporteerd maar worden niet meegenomen in de foutenevaluatie. Geconstateerde financiële fouten kunnen in drie categorieën worden ingedeeld:

Structurele fouten: Van een structurele fout is sprake als de oorzaak is gelegen in (onderdelen van) het systeem van uitvoering, waardoor fouten met een (zeker) herhalingskarakter (kunnen) optreden. Structurele fouten zijn relatief eenvoudig nader te onderzoeken om zo de relevante fout voor de gehele massa te bepalen. Een voorbeeld van een structurele fout is het over de gehele linie een foute berekening hanteren voor bijvoorbeeld bouwleges. Als de analyse van de gevolgen van de gevonden foutoorzaak alle fouten boven tafel haalt, is uitbreiding van de deelwaarneming (extrapolatie) niet meer nodig. Bovendien is dan een goede basis gelegd voor herstel.

Incidentele fouten: Van deze fouten is de oorzaak niet bekend, zodat er rekening mee moet worden gehouden dat zij zich in de gehele massa kunnen voordoen. Uitbreiding van de deelwaarneming (extrapolatie) is daarom nodig.

Unieke fouten: Deze fouten zijn van dien aard dat ze verder niet in de massa voorkomen. In feite zijn het structurele fouten die zich eenmalig voordoen. Aangetoond moet worden dat de oorzaak van de fout zodanig van aard is dat deze ook daadwerkelijk verder niet meer voorkomt. Uitbreiding van de deelwaarneming (extrapolatie) is niet nodig.

De oorzaak van de fout wordt altijd onderzocht. Als extrapolatie van incidentele fouten leidt tot een onacceptabel grote financiële fout, wordt er aanvullend onderzoek uitgevoerd. Dit zal alleen plaatsvinden op het aspect van de geconstateerde fout. Fouten en onrechtmatigheden dienen te worden hersteld.

Vastlegging en rapportage

Het is van belang dat de interne controles zichtbaar (in de vorm van bewijs) worden vastgelegd, intern voor het management én voor de externe accountant. Het voldoen aan de eisen van de COS 610 standaard is in het geval van de gemeente Westerkwartier niet doelmatig in te richten. De externe accountant kan wel gebruik maken van de bevindingen naar aanleiding van de uitvoering van het interne controleplan.

De vastlegging van de interne controles vindt plaats in de hiervoor, door team Kwaliteitszorg, ontwikkelde formats. Deze formats zijn beschikbaar gesteld door het team kwaliteitszorg en voor het overige ontwikkeld door de medewerkers van het team Ondersteuning Werk. In deze formats zijn de controlepunten opgenomen. De vastlegging en dossiervorming vindt digitaal plaats in een vooraf vastgestelde mappenstructuur op de W:/schijf.

De voortgang en bevindingen van het controleplan worden tussentijds aan het directieoverleg (DO) gerapporteerd. Via de managementletter worden directie en college van B&W op de hoogte gehouden van de bevindingen uit de interim controle inclusief follow up van de verbetermaatregelen. Hiermee wordt in dit uitvoeringsplan rekening gehouden.

Steekproef

Voor 2021 is een steekproef uitgezet. Deze zijn per onderdeel verwerkt in bijlage 1 Controleplannen 2021.

Bijlage 1. Controleplannen 2021

Proces Lonen WSW – en Nieuw Beschut medewerkers

Financieel belang

Voor de loonkosten van de WSW-medewerkers is voor het jaar 2021 € 8.438.000 begroot. Voor de loonkosten van de Nieuw beschut medewerkers is voor het jaar 2021 € 477.000 begroot.

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Het verwerken van de mutaties in de loon- en personeelsgegevens in de personeelsadministratie (Compas)
- Het verwerken van de mutaties in de loon- en personeelsgegevens in de salarisadministratie (ADP)
- Het toetsen en tekenen van de formulieren die ten grondslag liggen aan de mutaties

Risico's

- Het onterecht verstrekken van loon
- Het onterecht verstrekken van overige vergoedingen
- Het foutief aanleveren van gegevens aan het Ministerie t.b.v. subsidieverstrekking
- Het foutief berekenen van de opbrengsten
-

Aard en omvang uit te voeren controles

Het proces lonen is uitgebreid beschreven in het HRM-controleprotocol. Per kwartaal wordt er op grond van de uitgevoerde controles een fysiek HRM-controledossier aangelegd. Een verslag van de controle wordt voorgelegd aan de directeur met Novatec in de portefeuille.

Juistheidscontrole:

De controles richt zich op de volgende onderdelen:

- In dienst
- Loonmutaties
- Uit dienst
- Herindicaties
- Se-verantwoording
- Gratificaties

Volledigheidscontrole:

- Aansluiting met standenregister

Integrale controle

De kwartaalcontrole op bovenstaand proces wordt integraal (100% controle) uitgevoerd.

Proces Opbrengsten Beschut

Financieel belang

Voor de opbrengsten Beschut Werken is voor het jaar 2021 € 979.000 begroot. Het betreft hier de opbrengsten van de afdelingen inpak, spuitery, kwekerij en kringloop.

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Het maken van een voorcalculatie
- Het gereedmelden van de geplaatste order
- Het maken van een nacalculatie
- Het maken van een verkoopfactuur

Risico's

- Een order wordt niet of niet juist gefactureerd
- Van een order wordt geen voorcalculatie gemaakt

Aard en omvang uit te voeren controles

Binnen het proces vindt toetsing plaats op de volgende gebieden:

Invoercontrole order:

- Controle op juiste verwerking ordergegevens voorcalculatie in systeem (Exact)
- Controle op juiste verwerking ordergegevens nacalculatie in systeem (Exact)

Juistheidscontrole:

- Interne controle op het proces ,waaronder:
 - o Interne controle van begin (opdracht) tot en met einde (factuur)
 - o Autorisatie door bevoegd functionaris

Dit gebeurt aan de hand van deelwaarnemingen.

Volledigheidscontrole

- Controle vindt plaats op de volledigheid van de opbrengsten.

Dit gebeurt door een beoordeling of alle ordernummers uiteindelijk geleid hebben tot een verkoopfactuur. Afwijkingen hierin dienen verklaard te worden.

Proces Opbrengsten Individuele detacheringen

Financieel belang

Voor de opbrengsten Individuele detacheringen is voor het jaar 2021 € 1.083.000 begroot.

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Gegevensaanlevering vanuit personeelsadministratie (Compas) ten behoeve van facturering
- Urenverantwoording opvragen van opdrachtgevers
- Maken van verkoopfacturen

Risico's

- Urenverantwoording wordt door opdrachtgever niet of onvolledig aangeleverd
- Volledigheid van de opbrengsten

Aard en omvang uit te voeren controles

Binnen het proces vindt toetsing plaats op de volgende gebieden:

Invoercontrole :

- Controle vindt plaats op invoer uren, tarieven en personeelsgegevens

Dit gebeurt middels een steekproef aan de hand van aangeleverde documenten opdrachtgevers en de gegevens vanuit Compas.

De juistheid en volledigheid van de gegevens vanuit Compas vindt plaats bij het proces Lonen Wsw- en Nieuw Beschut medewerkers.

Juistheidscontrole:

- Interne controle op het proces, waaronder:
 - o Autorisatie brondocumenten (tarieven, te declareren uren, periode dienstverband)

Dit gebeurt door een steekproef. Per jaar worden er van begin tot eind een tiental personen gecontroleerd.

Volledigheidscontrole:

- Controle vindt plaats op de volledigheid van de opbrengsten.

Dit gebeurt enerzijds door cijferanalyse (vergelijking met begroting) en anderzijds door per persoon per maand te controleren of er gefactureerd wordt.

Bij afwijkingen dient een verklaring zichtbaar te zijn (vb: ziekte, overplaatsing, pensioen).

Proces Opbrengsten Buitendienst

Financieel belang

Voor de opbrengsten Buitendienst is voor het jaar 2021 € 969.000 begroot.

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Gegevensaanlevering vanuit personeelsadministratie (Compas) ten behoeve van facturering
- Maken van interne verkoopfacturen

Risico's

- Volledigheid van de opbrengsten

Aard en omvang uit te voeren controles

Binnen het proces vindt toetsing plaats op de volgende gebieden:

Invoercontrole :

- Controle vindt plaats op invoer personeelsgegevens.

Financieel medewerker (niet belast met invoer personeelsadministratie) stelt factuur samen aan de hand van gegevens uit Compas.

Wijzigingen ten opzichte van vorige kwartaal worden gecheckt met brongegevens.

Volledigheidscontrole:

- Controle vindt plaats op de volledigheid van de opbrengsten.

Door financieel controller wordt per kwartaal de volledigheid van de opbrengsten gecontroleerd aan de hand van de gegevens die als basis hebben gediend voor de facturering.

Proces Subsidieverstrekingen – Begeleid werken

Financieel belang

Voor de subsidieverstrekingen Begeleid werken is voor het jaar 2021 € 335.000 begroot

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Verwerken van de aangeleverde loonstaten cq facturen van de werkgevers
- Verstrekken van subsidies begeleid werken

Risico's

- Ten onrechte verstrekken van subsidie
- Foutieve berekening van de subsidie

Aard en omvang uit te voeren controles

Binnen het proces vindt toetsing plaats op de volgende gebieden

Juistheidscontrole:

- Controle vindt plaats op berekening van de verstrekte subsidie

Door de financieel controller vindt er, middels een steekproef, controle plaats op de juistheid van de berekende subsidie.

Proces Subsidies – Loonkostensubsidies en begeleidingsgelden Nieuw beschut

Financieel belang

Voor de loonkostensubsidies is voor het jaar 2021 € 273.000 begroot voor de begeleidingsgelden is € 138.000 opgenomen in de begroting 2021.

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Op basis van de loonkosten de juiste loonkostensubsidie berekenen
- Op basis van de aantal nieuw beschutters en periode waarin ze werkzaam zijn de bijdrage begeleidingsgelden bepalen

Risico's

- Loonkostensubsidie wordt niet goed berekend
- Begeleidingsgelden worden niet goed berekend

Aard en omvang uit te voeren controles

Binnen het proces vindt toetsing plaats op de volgende gebieden

Juistheidscontrole:

- Controle vindt plaats op berekening van de gedeclareerde subsidie

Door de financieel controller vindt er, middels een steekproef, controle plaats op de juistheid van de berekende subsidie door de financieel medewerker.

Volledigheidscontrole:

- Controle vindt plaats op de volledigheid van de opbrengsten.

Door de financieel controller wordt nagegaan of van elke nieuw beschutter de loonkostensubsidie cq begeleidingsgelden zijn gedeclareerd.

Proces Financiën : Diverse deelprocessen

De volgende deelprocessen maken onderdeel uit van de interne controle.

Deelproces factuur (parafen) controle:

Proces

Het verwerken van inkoopfacturen

Risico's

De risico's die worden gelopen, betreffen kosten die ten onrechte worden verantwoord (o.a. digitale handtekening ontbreekt of onjuiste digitale handtekening), op een verkeerd grootboekrekening worden geboekt of niet worden betaald aan juiste crediteur. Facturen worden betaald waarvoor geen overeenstemming is tussen de factuur en de voor de Novatec geleverde prestaties.

Aard en omvang uit te voeren controles

Jaarlijks dient de rechtmatigheid (juistheid) van de autorisatie van de inkoopfacturen te worden beoordeeld.

- ◇ Controle op autorisatie, verwerking in de financiële administratie en betaling
- ◇ Controle op de juistheid van btw-labeling
- ◇ Controle op het documenteren van de prestatielevering

Lijncontrole:

- Aan de hand een vooraf door de VIC gemaakte selectie wordt er een lijncontrole uitgevoerd.

Deelproces memoriaalboekingen:

Proces

Wekelijks vinden boekingen plaats die niet via inkoop-, verkoop-, kas-, bankboek kunnen. Memoriaal is een dagboek. Boekingen die niet via het inkoop-, verkoop-, bank-, en kasboek lopen, komen in het memoriaalboek.

Risico's

Memoriaalboekingen worden onterecht aangemaakt, waardoor kosten, opbrengsten, vorderingen of schulden te hoog of te laag worden verantwoord. De boeking is niet geautoriseerd door de financieel controller.

Aard en omvang uit te voeren controles

Jaarlijks vindt een integrale toetsing plaats van de memoriaalboekingen. Vastgesteld dient te worden dat memoriaalboekingen juist, tijdig en volledig in de financiële administratie worden verantwoord.

- ◇ Vaststellen juiste administratieve boeking (conform BBV)
- ◇ Vaststellen memoriaalboeking door juiste persoon is goedgekeurd
- ◇ Vaststellen dat functiescheiding heeft plaatsgevonden (4-ogenprincipe)
- ◇ Vaststellen volledig dossier (juiste en volledige belegstukken, opdracht duidelijk, opdrachtgever traceerbaar)

Memoriaalboekingen worden veelal via een standaard format aangemaakt waarbij het 4-ogenprincipe middels paraferingen zichtbaar wordt gemaakt.

Jaarlijks vindt nog een integrale toetsing plaats op de memoriaalboekingen. Het kan namelijk voorkomen dat een memoboeking niet via het standaard format is verwerkt.

Deelproces Tussenrekeningen:

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Het opboeken van baten en lasten via de tussenrekeningen
- Het afwickelen van de opgeboekte posten op de tussenrekeningen

Risico's

- Het onterecht opboeken van baten en lasten via de tussenrekeningen
- Het niet tijdig specificeren en analyseren van de tussenrekeningen

Aard en omvang uit te voeren controles

- ◇ Vaststellen dat de tussenrekeningen regelmatig worden gespecificeerd
- ◇ Vaststellen dat de tussenrekeningen regelmatig worden geanalyseerd

Juistheidscontrole:

- Controle vindt plaats op een juiste afwikkeling van de opgeboekte bedragen

Door per kwartaal de tussenrekeningen te specificeren en te analyseren worden de risico's opgeheven.

Deelproces Crediteurenstamgegevens:

Proces

Er worden nieuwe crediteuren opgevoerd en er worden bestaande crediteurgegevens gewijzigd (bankrekening, NAW-gegevens).

Als een nieuwe crediteur opgenomen wordt dan dient het bankrekeningnummer geverifieerd te worden. Dit kan aan de hand van de inkoopfactuur. Tweewekelijks wordt er een lijst met mutaties op crediteurgegevens gecontroleerd door de medewerker Financiële Zaken.

Risico's

◇ Informatie in het crediteuren- stambestand is niet betrouwbaar en niet juist

Aard en omvang van de uit te voeren controles

Twee keer per jaar vindt een integrale toetsing plaats van de crediteurenstamgegevens, waarbij de focus ligt op juiste naam en mutatie van bankrekeningnummers

Deelproces verwerking in gemeentelijke administratie:

Proces

Het verwerken van de financiële gegevens vanuit de financiële administratie Novatec (Exact) naar de financiële administratie van de gemeente (Civision). Ten behoeve van de jaarrekening en de periodieke IV-3 aanlevering worden de gegevens aangeleverd.

Risico's

- Het foutief verwerken van de balanssaldi vanuit Exact naar Civision
- Het foutief verwerken van de exploitatie vanuit Exact naar de betreffende taakvelden in Civision

Aard en omvang uit te voeren controles

◇ Vaststellen dat de aangeleverde financiële gegevens (exploitatie en balans) vanuit Exact juist en volledig zijn verwerkt in Civision

◇ Vaststellen dat de tussenrekeningen in Civision gespecificeerd en geanalyseerd worden.

Juistheidscontrole:

- Controle vindt plaats op een juiste verwerking en afwikkeling van de financiële gegevens.

Binnen de controles is, indien van toepassing, aandacht voor de Nota misbruik en oneigenlijk gebruik 2020, vastgesteld 4 mei 2020 .